ЗЛУЧАЮЧЫ ТЭХНАЛОГІІ

Галоўны канструктар Аляксей ЯФРЭМАЎ прапаноўвае мабільны варыянт электразапраўкі.

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Тэхнапарк, які падтрымаў тады маладых дзівакоў, стаў для іх выратавальным кругам. Яны дагэтуль яму ўдзячны. Бо на той момант былі ўжо на грані адчаю. У іх паверылі і нават не звярталі ўвагі на тое, што ім не хапала грошай на арэнду. Толькі з часам кампанія стала на ногі і нават расшырылася.

ЗНАХОДКА ДЛЯ БЕЛАЗА

СТРІМ па-ранейшаму рэзідэнт тэхнапарка, але даўно ўжо набыў самастойнасць. Цераз тры гады пасля стварэння кампаніі знайшоўся нарэшце той заказчык, які ў іх паверыў, — БелАЗ. «На прадпрыемстве працаваў выпускнік аднаго з нашых таварышаў — выкладчыка Беларуска-Расійскага ўніверсітэта (БРУ). На БелАЗе на той момант існавала праблема з мадэліраваннем работы электрычнай трансмісіі. Мы прапанавалі яе вырашыць. Пасля звярнулі ўвагу на тое, што можам палепшыць сістэму кіравання самазвала. І нам зноў даверылі. У выніку сёння фактычна працэнтаў на 80 белазаўскія самазвалы сыходзяць з канвеера з нашымі падсістэмамі. У нас цяпер вельмі цесныя ўзаемаадносіны з БелАЗам, за час супрацоўніцтва з'явілася некалькі сумесных праектаў».

Гэта толькі на першы погляд здаецца, што рэалізаваць ідэю проста. Аўтар распрацоўкі сістэмы кіравання цягавым электрапрывадам для БелАЗа Андрэй Шваякоў расказвае, што пачынаў свой праект яшчэ шэсць гадоў таму. І толькі сёлета атрымалася запусціць у эксплуатацыю першую машыну. «Мы шмат эксперыментавалі на палігоне БелАЗа, — кажа ён. — Гэта была першая беларуская распрацоўка электрапрывада з асінхронным рухавіком. У канцы гэтага года плануем скончыць распрацоўку новага энергаэфектыўнага прывада. Яго беларускага аналага пакуль не існуе».

— Час пошукаў скончыўся, — кажа Сяргей Радкевіч. — Цяпер мы сябе выразна пазіцыянуем кампаніяй, якая працуе выключна на аўтамабільны рынак краіны. Наогул добра рабіць можна толькі адну рэч. Нельга быць прафесіяналам ва ўсім. Гэта як на вайне. Трэба засяродзіцца на кропцы ўдару і біць у адну цэль. Наша кропка — аўтамабільная прамысловасць. І наша місія ў тым, каб самыя сучасныя тэхнічныя рашэнні прысутнічалі на беларускіх прадпрыемствах.

БелАЗ, МАЗ, МТЗ, Гомсельмаш, Амкадор, Магілёўтрансмаш, ЗКЦ, АўтаЛіда, Белкамунмаш — кампанія бярэцца за рашэнні іх тэхнічных праблем. Усе праекты вузкаспецыялізаваныя, робяцца выключна пад заказчыка. Толькі пасля таго як яны апрабаваліся і заказчык застаўся задаволены, СТРІМ стварае для яго серыйную прадукцыю.

Сёння перспектыўны кірунак — развіццё электратранспарту. І ў кампаніі тут таксама ёсць што прапанаваць. На яе тэрыторыі знаходзіцца зарадная станцыя для электрамабіля, зробленая па праекце галоўнага канструктара кампаніі Аляксея Яфрэмава. Ён жа ўладальнік аднаго з нямногіх пакуль што ў Магілёве электрамабіляў.

— Запраўка зроблена як даніна трэнду, — усміхаецца ён. — Увесь свет паступова адыходзіць ад рухавікоў унутранага згарання. У Еўропе, ЗША павялічваецца колькасць электразаправак. У Беларусі іх можна пералічыць па пальцах. У Магілёве наогул адна — толькі ў нас.

Кампанія гатова зрабіць для горада роўна столькі электразаправак, колькі трэба. Парадокс у тым, што заказаў пакуль няма. Але, напэўна, гэта справа часу. Бо не можа Магілёў заставацца ў баку ад новых павеваў. Тым больш што нядаўна атрымаў у падарунак ад кітайцаў два электробусы.

— Мы хацелі паставіць станцыю ў цэнтры горада, былі перамовы з уладамі, — кажа Аляксей. — На пачатковым этапе атрымалі дабро, а потым усё заглухла. Але патрэба ў такіх станцыях непазбежна. У краіне ёсць праграма па стымуляванні попыту і набыцці электрааўтамабіляў. Адзін з пунктаў — развіццё станцый для электрападзарадкі за кошт бюджэтных сродкаў, будаўніцтва іх на аўтамагістралях і ў гарадах.

Умоўна існуе тры тыпы такіх заправак — блок зарадкі ад бартавой сеткі магутнасцю да 3 кВт, больш хуткі варыянт зарадкі да 20 кВт, які плануецца ўстанаўліваць у грамадскіх месцах, і станцыі зарадкі магутнасцю да 50 кВт для аўтамагістраляў, якія заряджаюць акумулятар за паўгадзіны. СТРІМ робіць станцыі для гарадскіх вуліц.

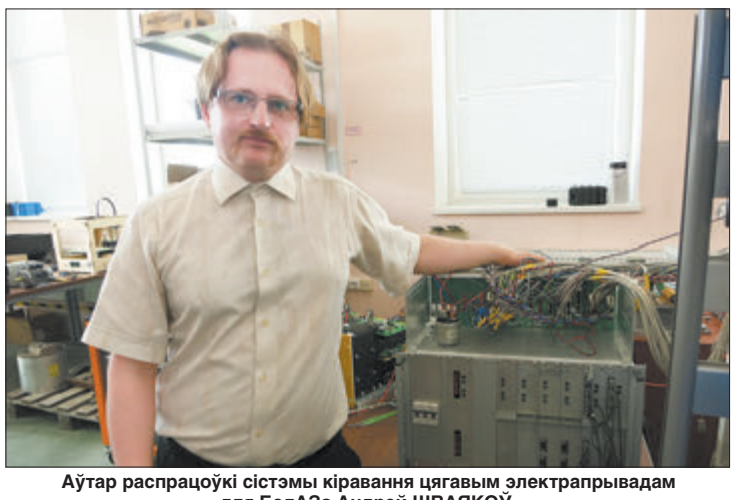

Аўтар распрацоўкі сістэмы кіравання цягавым электрапрывадам для БелАЗа Андрэй ШВАЯКОЎ.

— Я карыстаюся аўто паўтара года, але адразу ж стала зразумела, што дзесьці яшчэ трэба мець зарадную станцыю, акрамя той, што на рабоце, — адзначае галоўны канструктар. — Для магіляўчан, якія вырашаць перасесці на электрамабіль, на першым этапе будзе дастаткова ў горадзе дзвюх станцый. Да таго ж у нас ёсць варыянты на любы густ — для дома, напрыклад. Вешаеце ў гаражы гэты прыбор і зараджаеце.

На сёння распрацоўкай электразаправак у краіне займаюцца ўсяго тры кампаніі — у Мінску, Віцебску і Магілёве. Гэтага дастаткова, каб забяспечыць Беларусь неабходным абсталяваннем, лічаць у СТРІМе. Незразумела толькі, чаго мы чакаем. Сёння ў свеце актыўна развіваецца электраўтамабілебудаванне. Імкліва з'яўляюцца і электробусы, і электрагрузавікі.

ТРЭБА БЫЦЬ АПАНТАНЫМ

У кабінеце Сяргея Радкевіча ёсць палічка з кнігамі, якія, як ён лічыць, павінен сёння мець кожны сучасны кіраўнік. «Гэта класіка менеджменту, — тлумачыць ён. — Свет вельмі хутка мяняецца, і тая метадалогія кіравання, якая існавала 20 гадоў таму, цяпер не працуе. Павелічэнне колькасці работнікаў інтэлектуальнай працы падняло пытанні ўнутранай культуры кампаніі, яе ўнутраных каштоўнасцяў на першы план. І калі кіраўніцтва не жадае разумець гэтую праблематыку, яго прадпрыемства асуджана на правал.

Праблемы, як прывабіць заказчыка, зараз для кампаніі не стаяць так востра, як раней. Ды і попыт на ўнікальныя праекты ў краіне ўжо іншы, чым 15 гадоў таму. СТРІМ сёння болей клапоціцца пра імідж, які трэба пастаянна падтрымліваць. А гэта не менш важна, чым знайсці заказчыка.

— Мне цяпер патрэбны памочнік, гэтакі эйчар, — разважае кіраўнік. — З ім было б прасцей праводзіць тыя змяненні, якія адбываюцца ў кампаніі. Калі спачатку яна мела больш тусовачны стыль, дзе ўсе свае людзі, то зараз, калі яна расце і прыходзяць новыя супрацоўнікі, цяжка бывае знайсці агульную мову. Любая кампанія — гэта працяг заснавальнікаў, а навічкі не заўсёды іх разумеюць. Мы спачатку глядзім, каб чалавек супадаў па духу, а пасля пераходзім да ацэнкі яго прафесійных навыкаў. Бо па складзе мыслення ён павінен быць яшчэ і тэхнар.

Да распрацовак праектаў СТРІМ прыцягвае ў тым ліку і адораных студэнтаў і аспірантаў БРУ. Некаторыя з іх тут праходзяць пераддыпломную практыку. На базе тэхнапарка другі год існуе сумесная з БРУ лабараторыя, дзе прадстаўнік кампаніі дапамагае студэнтам накіроўваць свае веды ў патрэбнае рэчышча. Для гэтага СТРІМ стварыў усе неабходныя ўмовы — абсталяваў памяшканне стэндамі і камп'ютарамі.

Зарадка для электрааўто.

— Праблема не столькі ў тым, што пачаткоўцам не хапае ведаў, многім проста нестае цікавасці, — дзеліцца набалелым Сяргей Радкевіч. — Хацелася б, каб студэнты былі больш захопленыя. Яшчэ Альберт Эйнштэйн казаў, што геній — гэта 1% таленту і 99% уседлівасці. Цяперашняе пакаленне гоніцца за хуткім вынікам, а наша прафесія патрабуе ўседлівасці і захопленасці. Бывае, малады чалавек захоплены, але потым з тых ці іншых прычын гэта знікае, таму наша місія — такіх людзей падхоплівать і накіроўваць на мэту. Бо, калі мы жадаем узысці на Эверэст, у нас будуць разадраны рукі. Але ён усё ж такі пакорыцца.

Нэлі ЗІГУЛЯ. *zigulya@zviazda.by*

ШТО НОВАГА Ў САЦЫЯЛЬНЫМ АБСЛУГОЎВАННІ?

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Мяркуецца, што аказанне такіх паслуг некаторым катэгорыям непрацаздольных грамадзян будзе выплатным.

Пры арганізацыі сацыяльнага абслугоўвання ў замешчанай сям'і будзе заключацца трохбаковы дагавор. Бакамі такога дагавора будуць выступаць фізічная асоба, якая ўзяла на сябе абавязкі па доглядзе, непрацаздольны чалавек, якога даглядаюць, і тэрытарыяльны цэнтр сацыяльнага абслугоўвання насельніцтва, які будзе суправаджаць такую сям'ю.

На практыцы такая сацыяльная тэхналогія ў нашай краіне ўжо апрабаваная і існуе, адзначае Таццяна Фёдарава. Цяпер яна замацавана і заканадаўча.

Каб рынак сацыяльных паслуг развіваўся

Згодна з законам «Аб сацыяльным абслугоўванні», што быў прыняты ў новай рэдакцыі ў 2013 годзе, прадугледжана прыцягненне юрыдычных асоб і індывідуальных прадпрымальнікаў да аказання сацыяльных паслуг і рэалізацыі сацыяльных праектаў. Гаворка ідзе аб дзяржаўным сацыяльным заказе, дзякуючы якому некамерцыйныя арганізацыі могуць прэтэндаваць на субсідыі дзяржавы ў гэтай сферы.

Гэта дазваляе прыцягнуць у сістэму сацабслугоўвання дадатковыя матэрыяльныя і чалавечыя рэсурсы і сфарміраваць рынак сацыяльных паслуг. Новым законам прадугледжана ўдасканаленне механізма дзяржаўнага сацыяльнага заказу, што павінна пашырыць кола ўдзельнікаў рынку сацыяльных паслуг і палепшыць іх якасць.

Так, дагавор паміж мясцовымі органамі ўлады і грамадскай або недзяржаўнай арганізацыяй, якая збіраецца працаваць у рамках дзяржаўнага сацыяльнага заказу, будзе заключацца на тэрмін да пяці гадоў. Да апошняга часу такія дагаворы заключаліся, як правіла, на адзін год, але заўважылі, што, пакуль пройдуць усе ўзгадненні, будуць выдзелены грошы, часу на аказанне сацыяльных паслуг звычайна застаецца не так ужо і шмат.

Любая фізічная асоба пры жаданні зможа ўдзельнічаць у абслугоўванні пажылога чалавека ці інваліда (які павінен быць паўналетнім), але пры гэтым іх не павінны звязваць адносіны, якія абавязваюць законам утрымліваць дадзенага грамадзяніна.

Яшчэ адна змена датычыцца сітуацыі, калі ў конкурсе на выкананне дзяржаўнага сацыяльнага заказу ўдзельнічала толькі адна арганізацыя. Цяпер, калі яна адпавядае ўсім неабходным патрабаванням, будзе лічыцца, што конкурс адбыўся. Такое змяненне вельмі актуальнае для раёнаў, дзе не так шмат недзяржаўных арганізацый, якія хацелі б удзельнічаць у падобных конкурсах.

У Міністэрстве працы і сацыяльнай абароны таксама адзначаюць, што цяпер мясцовыя выканаўчыя і распарадчыя органы атрымалі паўнамоцтвы па пашырэнні пераліку аказаных дзяржаўнымі ўстановамі сацыяльнага абслугоўвання сацыяльных паслуг, а таксама катэгорый грамадзян, якія маюць права на іх атрыманне.

Законам замацавана і магчымасць аказання сацыяльных паслуг на падставе трохбаковага дагавора, які мы ўжо згадвалі, расказваючы пра замешчаныя сем'і. Заканадаўчае замацаванне трохбаковага дагавора дазволіць членам сям'і, дзе ёсць, напрыклад, асобы з псіхічнымі захворваннямі, а таксама іншым фізічным і юрыдычным асобам выступаць трэцім бокам у дагаворы і аплачваць сацыяльныя паслугі, у тым ліку пры арганізацыі догляду ў псіханеўралагічных дамах-інтэрнатах на платнай аснове.

Святлана БУСЬКО. *busko@zviazda.by*

Гэта важна

Новы закон уступіць у сілу праз шэсць месяцаў пасля яго афіцыйнага апублікавання — 25 снежня гэтага года.

З 2018 года ў практыку работы ўстаноў сацыяльнага абслугоўвання плануецца ўвесці стандарты якасці сацыяльных паслуг. Гэта пэўны набор патрабаванняў, выкананне якіх павысіць якасць аказання сацыяльных паслуг, якія ўваходзяць у пералік бясплатных і агульнадаступных.

У найбліжэйшы час Міністэрства працы і сацыяльнай абароны распрацуе Палажэнне аб сацыяльным абслугоўванні ў замешчанай сям'і і ўнясе змяненні ў пералік бясплатных і агульнадаступных сацыяльных паслуг, якія аказваюцца дзяржаўнымі ўстановамі сацыяльнага абслугоўвання, а таксама ў інструкцыю аб парадку і ўмовах аказання сацыяльных паслуг.